

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยเป็นหัวหน้าหน่วยงานที่มีความสำคัญที่สุดในโรงพยาบาล เพราะเป็นผู้ควบคุมดูแลบุคลากรด้านหน้าในการให้บริการโดยตรงแก่ผู้รับบริการ และการที่ทางผู้รับบริการจะรับรู้ว่าการบริการของโรงพยาบาลมีคุณภาพหรือไม่ อยู่ที่การนำและการบริหารจัดการของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย เพราะหัวหน้าหอผู้ป่วยเป็นผู้สร้างแรงจูงใจให้บุคลากรด้านหน้า (Steven, 1976) ถ่ายทอดนโยบายจากผู้บริหารระดับสูงไปยังบุคลากรด้านหน้า เพื่อแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้เป็นจริง จึงถือได้ว่าพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยเป็นผู้มีอิทธิพลต่อระบบบริการอย่างแท้จริง (Clark and Shea, 1979) และเนื่องจากปัจจุบันเป็นยุคของการเปลี่ยนแปลง มีการแข่งขันอย่างรุนแรงด้านอุตสาหกรรมรักษาพยาบาลระหว่างโรงพยาบาลของรัฐและเอกชนและมีแนวโน้มชัดเจนว่าโรงพยาบาลของเอกชนประสบความสำเร็จในการแข่งขัน

ดังนั้นจึงต้องค้นหาและพัฒนาสมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยในโรงพยาบาลรัฐให้เหมาะสมกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลง หนึ่งในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ได้ปรับแนวความคิดการพัฒนาจากเดิมที่เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นจุดหมายหลักแต่เพียงอย่างเดียว มาเน้นคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา เพราะคนเป็นปัจจัยชี้ขาดของการพัฒนาทุกเรื่อง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2539) นอกจากนั้น Bassi Benson และ Cheney (1996) ยังได้กล่าวถึงแนวโน้มสูงสุดในอนาคต 10 ประการ โดยกล่าวถึงแนวโน้มที่ 10 ว่า “สิ่งที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ก็คือองค์กรจะนำความคิดที่ว่า บุคลากรเป็นทรัพย์สินที่สำคัญที่สุด ไปสู่การปฏิบัติที่เป็นจริง” นั่นคือการฝึกอบรมและพัฒนาจะกลายเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการในยุคใหม่ พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยจึงต้องได้รับการอบรมและพัฒนาสมรรถนะอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้เช่นกัน ซึ่งขั้นตอนในกระบวนการฝึกอบรมนั้นประการแรกจะต้องค้นหาสมรรถนะที่เหมาะสมของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยแล้วประเมินความต้องการในการฝึกอบรม จัดทำหลักสูตร ลงมือฝึกอบรม และประเมินผล

ในประเทศไทย จันท์เพ็ญ พาหงษ์ (2538) ได้ทำการศึกษาวิจัยเพื่อค้นหาสมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไปสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่ามี 7 สมรรถนะคือ สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ สมรรถนะด้านการ

อำนาจการและการจัดระบบงาน สมรรถนะด้านการวางแผน สมรรถนะด้านการควบคุม สมรรถนะด้านวิชาการ สมรรถนะด้านการตลาด สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาล ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อการอบรมและพัฒนาพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย โดยในขั้นแรกจะต้องประเมิน ความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย ซึ่งขณะนี้ยังไม่มีใคร ประเมินสมรรถนะดังกล่าวของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิจัย เพื่อ ประเมินความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะดังกล่าว ซึ่งจะนำไปสู่การจัดทำหลักสูตรพัฒนา สมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินระดับสมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลศูนย์และ โรงพยาบาลทั่วไป สังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยภาพรวมและจำแนกตามประเภทของ โรงพยาบาล
 2. เพื่อเปรียบเทียบระดับสมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย จำแนกดังนี้
 - 2.1 จำแนกตามประเภทของโรงพยาบาล
 - 2.2 จำแนกตามการอบรมด้านบริหาร
 - 2.3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

แนวเหตุผลและสมมุติฐานของการวิจัย

สมรรถนะหรือสมรรถภาพนั้นเป็นเรื่องของคุณภาพ ความสามารถ เมื่อกล่าวในแง่ พฤติกรรมความสามารถจึงได้แก่ พฤติกรรมที่แสดงความสามารถของมนุษย์ ซึ่งถือว่าเป็น พฤติกรรมที่มีคุณภาพ และคุณภาพของพฤติกรรมเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ตามสภาพการณ์ที่ เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นการที่จะประเมินสมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยแต่ละคนก็มี ปัจจัยต่าง ๆ ที่จะทำให้เกิดความแตกต่างกันได้ ซึ่ง McCormick and Ligen (1985 อ้างถึงใน เจียมจิตต์ จุฑาบุตร, 2539) ได้เสนอทฤษฎีปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสามารถของบุคคลว่าขึ้นอยู่กับ ปัจจัย 2 ประการ คือ 1. ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ การศึกษา ประสบการณ์ ความ เชื่อ และค่านิยม และ 2. ปัจจัยด้านสถานการณ์ ได้แก่ ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยองค์การ และสังคม ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำปัจจัยทั้งสองอย่างนี้มาศึกษา ได้แก่ ประเภทของโรงพยาบาล เพราะเนื่องจากโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไปมีขีดระดับความสามารถที่แตกต่างกัน ถึงแม้จะมีลักษณะโครงสร้างการบริหารที่คล้ายคลึงกันแต่จะแตกต่างกันในรายละเอียด ขีดความ สามารถของบุคลากร เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน และความซับซ้อนของงาน (แนวทาง

ปฏิบัติงานโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไป , 2525 ; การบริหารโรงพยาบาล1, 2527; ปฏิทินสาธารณสุข,2540) ดังนั้นประเภทของโรงพยาบาลจึงอาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้สมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยมีความแตกต่างกัน ส่วนด้านประสบการณ์การทำงานนั้นพบว่าประสบการณ์ในชีวิตของแต่ละบุคคลจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลได้ตลอดเวลา พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งเป็นระยะเวลาที่มากขึ้นจะทำให้มีประสบการณ์เพิ่มขึ้น จากการศึกษาของ Cebulk (1977) พบว่าประสบการณ์บางอย่างของพยาบาล จะช่วยเตรียมพยาบาลให้เป็นผู้บริหารที่ดีได้ ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากย่อมมีความเข้าใจในงานที่รับผิดชอบ และคาดการณ์อนาคตได้ดีกว่าผู้ที่มีประสบการณ์น้อย (Nigro and Nigro, 1984) สอดคล้องกับการศึกษาของพรทิพย์ กวินสุพร (2537) ที่พบว่าพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลเอกชนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 21 ปีขึ้นไป มีปฏิบัติด้านผลิตภัณฑ์หรือบริการพยาบาลสูงกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์น้อยกว่า และในด้านการขายสูงกว่ากลุ่มที่ปฏิบัติงาน 1-5 ปี ส่วนด้านการตลาด พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 6-10 ปี ปฏิบัติมากกว่ากลุ่มที่ปฏิบัติงาน 1-5 ปี และสำหรับการอบรมนั้นเป็นกระบวนการที่มีระเบียบแบบแผน และมุ่งหมายที่จะพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความชำนาญ อย่างหนึ่งอย่างใดและทำให้บุคคลมีความรู้เพิ่มขึ้นช่วยให้เกิดความสำเร็จของงาน และพึงพอใจในงาน (Steers and Porter, 1987) กล่าวได้ว่าการอบรมเป็นกระบวนการที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบเพื่อที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและ/หรือทัศนคติของบุคคล เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ดีขึ้น (ธงชัย สันติวงษ์, 2535) ดังนั้นพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยที่ได้รับการอบรมด้านการบริหาร ย่อมมีสมรรถนะในบทบาทของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยแตกต่างจากผู้ที่ไม่ได้รับการอบรมด้านการบริหาร

จากแนวเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงตั้งสมมุติฐานการวิจัยดังนี้คือ

1. พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลศูนย์ และพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลทั่วไป มีระดับสมรรถนะ แตกต่างกัน
2. พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยที่ได้รับการอบรมทางการบริหาร และพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยที่ไม่ได้รับการอบรมทางการบริหาร มีระดับสมรรถนะ แตกต่างกัน
3. พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยที่มีประสบการณ์ในการทำงานในระยะเวลาที่มากกว่า และพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยที่มีประสบการณ์ทำงานในระยะเวลาที่น้อยกว่า มีระดับสมรรถนะ แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินสมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยตามผลการวิเคราะห์ตัวประกอบสมรรถนะของ จันทร์เพ็ญ พาหงษ์ (2538) ที่พบว่า สมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศูนย์ และโรงพยาบาลทั่วไป สังกัดกระทรวงสาธารณสุข มี 7 สมรรถนะ คือ

1. สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ
2. สมรรถนะด้านการอำนวยความสะดวกและการจัดระบบงาน
3. สมรรถนะด้านการวางแผน
4. สมรรถนะด้านการควบคุม
5. สมรรถนะด้านวิชาการ
6. สมรรถนะด้านการตลาด
7. สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาล

2. ประชากรที่ศึกษา คือ พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลศูนย์ และโรงพยาบาลทั่วไป สังกัดกระทรวงสาธารณสุขทั่วประเทศ

3. กลุ่มพยาบาลที่ร่วมทำการประเมินสมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยมี 2 กลุ่ม คือ พยาบาลระดับบริหารซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย พยาบาลประจำการซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชาของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย

3.1 พยาบาลระดับบริหารซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยมี 3 กลุ่ม คือ ก. หัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล ข. รองหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล ค. พยาบาลหัวหน้าแผนก

3.2 พยาบาลประจำการ ซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชาของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยมาแล้วอย่างน้อย 2 ปี

4. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะสมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย ตามการรับรู้ของผู้บังคับบัญชาของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย พยาบาลประจำการซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชาของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย และตามการรับรู้ของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยเอง สังกัดโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไป กระทรวงสาธารณสุขเท่านั้น

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ผู้บังคับบัญชา และผู้ใต้บังคับบัญชาของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้ตอบแบบประเมินสมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยรู้จักกับกลุ่มตัวอย่างเป็นอย่างดี เพราะทุกคนทำงานในกลุ่มงานการพยาบาลเป็นระยะเวลาอันยาวนานตลอดอายุราชการ หรือทำงานร่วมกันมาแล้วอย่างน้อย 2 ปี

2. ผู้บังคับบัญชาของกลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งต่างกัน สามารถตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างได้ตรงกับความเป็นจริง เพราะไม่ต้องระบุชื่อ และส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์มายังผู้วิจัยโดยตรง

3. ผู้ใต้บังคับบัญชาของกลุ่มตัวอย่าง ได้ตอบแบบสอบถามด้วยความเข้าใจ และตรงกับความเป็นจริง เนื่องจากผู้ประเมินไม่ต้องระบุชื่อ และส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์มายังผู้วิจัยโดยตรง เช่นกัน

4. การวิจัยครั้งนี้ ใช้ตัวประกอบสมรรถนะตามแนวคิดของจันท์เพ็ญ พาหงษ์

5. พิจารณาสมรรถนะจากคะแนนรวม ซึ่งเป็นผลการประเมินจากบุคคล 3 กลุ่ม คือ 1. กลุ่มพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย 2. กลุ่มผู้บังคับบัญชาของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย 3. กลุ่มผู้ใต้บังคับบัญชาของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

สมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะทัศนคติ ตลอดจนบุคลิกลักษณะ ที่พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยมี และสามารถแสดงออกอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบไปด้วยสมรรถนะทั้ง 7 ด้านดังต่อไปนี้

1. สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ หมายถึง การเป็นผู้นำที่มีที่สำคัญ 4 ด้าน คือ ก. ด้านการให้ความรักความเมตตาแก่ลูกน้อง เข้าใจธรรมชาติและความแตกต่างของบุคคล เป็นมิตรใจดี เป็นกันเอง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ข. ด้านคุณสมบัติเฉพาะตัว คือ มีคุณธรรม เสียสละ รับผิดชอบต่อหน้าที่ ยุติธรรม รู้จักควบคุมอารมณ์ สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากรได้ ค. ด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน คือ มีทัศนคติที่ดี ยึดหยุ่นในการทำงาน มีไหวพริบในการตัดสินใจ และสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี ง. ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง คือ ถ่ายทอดจินตภาพและวิธีการทำให้จินตภาพนั้นเป็นจริง ปลูกฝังค่านิยมอุดมการณ์ให้ลูกน้องอยากอุทิศตนเพื่อผู้รับบริการ

2. สมรรถนะด้านการอำนวยความสะดวกและการจัดระบบงาน หมายถึง สมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับ ก. การบริหารบุคคล เป็นการจัดการเกี่ยวกับบุคคล นับแต่สรรหาบุคคลเข้ามา

ปฏิบัติงาน การพัฒนาข้าราชการบุคคลให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ข. บริหารงาน เป็นการจัดการให้เกิดการปฏิบัติการพยาบาลตามวัตถุประสงค์ของหอผู้ป่วย สามารถพัฒนาหน่วยงานและประสานกิจกรรมและประเมินผลงานประจำหอผู้ป่วยได้ ค. การติดต่อสื่อสาร หัวหน้าหอผู้ป่วยต้องใช้กระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเพื่อให้เกิดการร่วมมือประสานงาน และการบริหารงานเป็นไปด้วยดี ง. การบริหารพัสดุ คือสามารถตรวจสอบและจัดหาอุปกรณ์เวชภัณฑ์เพื่อใช้ในหอผู้ป่วย และบริหารการใช้พัสดุให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3. สมรรถนะด้านการวางแผน หมายถึง ความรู้และเข้าใจในเรื่องการวางแผนกลยุทธ์ สามารถเขียนแผนระยะสั้น ระยะยาว แผนแม่บท และ/หรือ แผนการปฏิบัติงานได้ สามารถกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และภารกิจของแผนกลยุทธ์ได้ สามารถปรับปรุงพัฒนาแผนงานให้คงความทันสมัยได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ สามารถนำนโยบายหลักมาวางแผนกลยุทธ์ในหอผู้ป่วยได้

4. สมรรถนะด้านการควบคุม หมายถึง สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลและสถิติต่าง ๆ จัดทำบัญชีตรวจสอบ บำรุงรักษา และจำหน่ายวัสดุ ครุภัณฑ์ ควบคุมให้เป็นไปอย่างประหยัด ถูกต้อง และเหมาะสมกับชนิดของการใช้งาน และกำหนดปริมาณประเภทเวชภัณฑ์ที่จำเป็นต้องใช้ได้อย่างเหมาะสม สามารถประเมินค่ารักษาพยาบาล ประเมินการคงอยู่ การออกจากงานของบุคลากรในหอผู้ป่วย ควบคุม การใช้วัสดุครุภัณฑ์ และสามารถจัดทำงบประมาณได้

5. สมรรถนะด้านวิชาการ หมายถึง สมรรถนะ 4 ด้าน ก. การวิจัย คือสามารถทำวิจัยได้ ส่งเสริมและสนับสนุนการทำวิจัยในหอผู้ป่วยนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาคปฏิบัติ ข. การประชุม คือสามารถจัดการประชุม กำหนดวาระการประชุม นำการประชุมและสรุปรายงานการประชุม ค. การผลิตและเผยแพร่ผลงาน คือสามารถกระตุ้นและสนับสนุนให้ริเริ่มเขียนบทความทางวิชาการ นำเสนอและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ สามารถจัดกิจกรรมทางวิชาการในหอผู้ป่วยอย่างสม่ำเสมอ ง. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาคปฏิบัติ คือให้ความร่วมมือ ประสานงานกับฝ่ายการศึกษาในการฝึกปฏิบัติของบุคลากรทางการพยาบาล

6. สมรรถนะด้านการตลาด หมายถึง สมรรถนะในการวิจัยทางการตลาดเพื่อจัดบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการ วิเคราะห์ต้นทุนและประสิทธิผลที่จะได้รับ วิเคราะห์ความคาดหวังและความต้องการของผู้รับบริการ และวางแผนจัดบริการให้สอดคล้องได้ สามารถนำนวัตกรรมมาใช้พัฒนาบริการ และสามารถจัดหาทุนเพื่อมาใช้จ่ายในกิจกรรมของฝ่ายการพยาบาลได้

7. สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาล หมายถึง สมรรถนะในการลงมือปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลได้ด้วยตนเอง ตรวจเยี่ยมอาการผู้ป่วยอย่างสม่ำเสมอ รายงาน

อาการเปลี่ยนแปลง ความต้องการและปัญหาของผู้ป่วยได้อย่างถูกต้อง สามารถให้สุขศึกษาแก่ผู้ป่วยและญาติเพื่อให้สามารถดูแลตนเองได้ สามารถสาธิตและนิเทศวิธีการพยาบาลแก่บุคลากรและนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย หมายถึง บุคลากรที่ประกอบวิชาชีพพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาพยาบาล ระดับเทียบเท่าปริญญาตรี หรือสูงกว่า และได้ขึ้นทะเบียนให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพสาขาการพยาบาลและผดุงครรภ์ชั้น 1 และเป็นผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งพยาบาลผู้บริหารในหอผู้ป่วยของโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไปสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน หมายถึง ระยะเวลาที่พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยปฏิบัติงานอยู่ในตำแหน่งนี้ โดยนับเป็นจำนวนปีเต็ม เศษของปีถ้าเกิน 6 เดือนให้นับเป็น 1 ปี

การได้รับการอบรมทางการบริหาร หมายถึง การที่พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย ได้รับการอบรมทางการบริหารพยาบาลหรือการบริหารอื่นๆ หลังการศึกษาพยาบาลพื้นฐาน เป็นหลักสูตรระยะสั้นที่ใช้เวลาในการอบรมตั้งแต่ 1 สัปดาห์ ถึง 3 เดือนขึ้นไป แต่ไม่นับรวมการศึกษาเพื่อปริญญาชั้นสูง

โรงพยาบาลศูนย์ หมายถึง โรงพยาบาลในสังกัดกรมการแพทย์ และสังกัดกองโรงพยาบาลภูมิภาค สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข ที่มีขนาดจำนวนเตียงในการรับผู้ป่วย 500-1,000 เตียง

โรงพยาบาลทั่วไป หมายถึง โรงพยาบาลในสังกัดกรมการแพทย์ และสังกัดกองโรงพยาบาลภูมิภาค สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข ที่มีขนาดจำนวนเตียงในการรับผู้ป่วย 150-500 เตียง

การมีปฏิสัมพันธ์ หมายถึง ประเภทโรงพยาบาลที่แตกต่างกันและการได้รับการอบรมด้านการบริหารที่แตกต่างกันส่งผลร่วมกันต่อสมรรถนะของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย เมื่อความแตกต่างของสมรรถนะเฉลี่ยระหว่างประเภทโรงพยาบาลและการได้รับการอบรมด้านการบริหาร แตกต่างกัน นั่นคือความแตกต่างกันของสมรรถนะเฉลี่ยของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยขึ้นอยู่กับประเภทโรงพยาบาลและการได้รับการอบรมด้านการบริหาร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. นำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ประเมินความต้องการด้านการฝึกอบรม และพัฒนาของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย
2. นำสมรรถนะที่ได้จากการประเมินไปใช้ในการสร้างหลักสูตรการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย

3. เพื่อคัดเลือกผู้มาดำรงตำแหน่งพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยที่มีความสามารถ
เหมาะสมกับตำแหน่ง หรือเพื่อคัดเลือกพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยที่ดีเด่น และ/หรือเพื่อให้
บำเหน็จรางวัล

4. การศึกษาสมรรถนะครั้งนี้สามารถนำไปใช้ประเมินสมรรถนะพยาบาลหัวหน้า
หอผู้ป่วยในโรงพยาบาลอื่น ๆ สังกัดรัฐบาล เช่น สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย และกรุงเทพมหานคร
ฯลฯ แต่ต้องหาเกณฑ์มาตรฐานในกลุ่มของตนเสียก่อน